

Forum "Przyszłość pamięci" 2019

Potomkowie ofiar prześladowań nazistowskich jako aktorzy w zmieniającej się krajowej i międzynarodowej kulturze pamięci

Wtorek, 30 kwietnia; 19:00–21:00 (spotkanie wieczorne)

Środa, 1 maja 2019 r.; 9:30–17:30

Czwartek, 2 maja 2019 r.; 09:00–16:30

Tematem przewodnim V Forum "Przyszłość pamięci" jest perspektywa heterogenicznej grupy potomków byłych nazistowskich prześladowanych na temat rozwoju krajowej i międzynarodowej kultury pamięci. Skupiamy się na następujących obszarach

- społeczno-psychologiczne potrzeby potomków,
- wzajemne oddziaływanie między tymi potrzebami a rolą potomków w dyskursie na temat kultury pamięci w ostatnich dziesięcioleciach, oraz
- rola potomków w polityce krajowej i międzynarodowej w zakresie pamięci o osobach prześladowanych przez nazistów zarówno na poziomie makro, jak i mikro.

Wieczorem pierwszego dnia forum, we współpracy z Fundacją Körbera, odbędzie się panel dyskusyjny "Podwójne dziedzictwo" na temat "Prześladowanie, współpraca i cisza w rodzinie".

Ekaterina Makhotina, Nicole Duijkers i Jörg Watzinger omówią z Oliverem von Wrochem społeczne i rodzinne traktowanie prześladowań, współpracę i popełnienie zbrodni w różnych krajach europejskich oraz wpływ obecności nazistowskich prześladowców i współpracowników w rodzinie. Głównymi tematami dyskusji panelowej i dwóch kolejnych dni konferencji są sprzeczności w kulturze pamięci, ciągłość marginalizacji pewnych prześladowanych grup i ich potomków oraz pytanie, w jaki sposób można produktywnie kształtować wzajemne oddziaływanie historii społecznej i rodzinnej oraz zrównoważonej pracy edukacyjnej.

Ten ostatni temat zostanie podjęty w szczególności poprzez prezentację projektów wymiany między młodymi dorosłymi i potomkami nazistowskich prześladowanych z różnych krajów europejskich. W tych projektach potomkowie nazistowskich prześladowań pojawiają się jako obserwatorzy i aktorzy współczesnych wydarzeń historycznych po 1945 roku.

Ponadto zajmiemy się formami współpracy pomiędzy potomkami nazistowskich prześladowanych, pracownikami miejsc pamięci i innych instytucji kultury pamięci, a także potomkami zwolenników i nazistowskich sprawców. Koncentruje się na refleksji nad własną biografią jako motorem zaangażowania w kulturę pamięci i analizie społecznych skutków tego zaangażowania. Porównanie pracy nad dialogiem potomków nazistowskich prześladowań i potomków nazistowskich sprawców z

projektami dialogu w społeczeństwach po konfliktach w innych krajach daje wgląd w innowacyjne sposoby radzenia sobie ze skutkami dyktatury i przemocy.

Uczestnicy, wśród nich przedstawiciele stowarzyszeń ocalałych i potomków więźniów obozów koncentracyjnych, pracownicy miejsc pamięci oraz młodzież i inne zainteresowane strony mogą wymieniać poglądy na następujące pytania i inicjować nowe projekty:

1. Należy wspólnie omówić socjo-psychologiczne potrzeby potomków, jak również różnice i podobieństwa różnych grup potomków. Na podstawie istniejących ofert zostaną opracowane sugestie, w jaki sposób miejsca pamięci i inne instytucje mogą lepiej wspierać potomków.
2. Potomkowie ofiar prześladowań nazistowskich, których doświadczenia zostały zepchnięte na margines po II wojnie światowej, np. krewni prześladowanych jako "aspołeczni", krewni Sinti i Romów oraz krewni ofiar nazistowskiej "eutanazji", podzielą się swoimi doświadczeniami z ciągłością dyskryminacji i prześladowań oraz walką o uznanie.
3. Na tle odmiennego wpływu, jaki na narodową i międzynarodową kulturę pamięci wywierają potomkowie prześladowanych osób nazistowskich, zaprezentowane zostaną projekty z zakresu edukacji polityczno-historycznej, w których uwzględnione zostaną perspektywy marginalizowanych prześladowanych osób nazistowskich, a w szczególności ich potomków.
4. Uczniowie zaprezentują wyniki projektu na temat potomków ofiar nazizmu.
5. Uczestnicy projektów dialogu pomiędzy potomkami nazistowskich prześladowanych i potomkami nazistowskich sprawców a moderatorami projektów dialogu z innych społeczeństw po konfliktach dyskutować będą o tym, w jaki sposób ich praca może przyczynić się do wzmocnienia potomków i radzenia sobie ze społecznym doświadczeniem przemocy.

Pomysł/koncepcja

Swenja Granzow-Rauwald, wnuczka ocalałych z podobozów Bremen-Obernheide i Hannover-Ahlem. Od sierpnia 2015 roku prowadzi blog "Refleksje na temat historii rodziny dotkniętej zbrodniami nazistowskimi" (<https://reflections.news>). Blog ten skierowany jest w szczególności do potomków osób prześladowanych, które chcą aktywnie kształtować kulturę pamięci.

Dr Oliver von Wrochem jest zastępcą dyrektora/kierownikiem działu "Centrum Edukacji i Studiów" miejsca pamięci obozu koncentracyjnego Neuengamme. Jest zaangażowany w intensyfikację współpracy z krewnymi ofiar prześladowań oraz w stałe włączanie formatów z tą grupą i dla tej grupy w prace upamiętniające.

Położenie: Miejsce pamięci obozu koncentracyjnego Neuengamme, Centrum Badawcze
Jean-Dolidier-Weg 75, 21039 Hamburg, Niemcy

Tłumaczenie symultaniczne zostanie wykonane na następujące języki: Niemiecki, Angielski, Polski.

Wymagana jest wiążąca rejestracja do 17.4.2019 r. Za catering pobierana będzie obniżona opłata startowa w wysokości 60,- Euro/30,- Euro. Jeśli są Państwo zainteresowani, prosimy o kontakt.

Nathalie Döpken, Miejsce Pamięci Obozu Koncentracyjnego Neuengamme, Centrum Badawcze,
Tel.: +49 (0)40 428 131 543, e-mail: Studienzentrum@bkm.hamburg.de

Program

Wtorek, 30 kwietnia, 19:00-21:00 (Fundacja Körbera, Kehrwieder 12, 20457 Hamburg)

19:00 Publiczny panel dyskusyjny: Podwójne dziedzictwo (**Nicole Duijkers**, Stichting Vriendenkring Neuengamme; **Jörg Watzinger**, Arbeitskreis Potomkowie byłych więźniów obozu koncentracyjnego Dachau; **dr Ekaterina Makhotina**, Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn; Moderacja: **dr Oliver von Wrochem**, Miejsce Pamięci KL Neuengamme)

Środa, 1 maja 2019 r., 09:30-17:30 (Miejsce Pamięci KL Neuengamme, Centrum Badawcze, Jean-Dolidier-Weg 75, 21039 Hamburg)

09:00 *Przyjazd i rejestracja*

9:30-09:45 Powitanie (**Dr Oliver von Wrochem & Swenja Granzow-Rauwald**, Miejsce Pamięci KL Neuengamme)

09:45-10:15 Prezentacja: Komitet Amicale Internationale Neuengamme "Młoda AIN" jako przykład dla potomstwa, które chce promować europejską kulturę pamięci (**Tom Devos**, NCPGR-Meensel-Kiezezem '44)

10:15-11:45 Panel dyskusyjny: Potomkowie prześladowanych opowiadają o skutkach prześladowań i ich walce o uznanie (**Ute Meßfeldt-Strutz, Beate Köhler, Ursula Suhling, Michael Rosenberg**, cały Hamburg; moderacja: **dr Kristina Vagt i Swenja Granzow-Rauwald**, Miejsce Pamięci KL Neuengamme)

11:45-12:00 Przerwa na kawę

12:00-13:45 Przemówienia i warsztaty na temat integracji potomków w pracę edukacyjną (**dr Dieter Nelles**, nauczyciel, Wuppertal; **Aurélie Boisseau**, Amicale de Neuengamme et de ses Kommandos; **David Korehnke**, nauczyciel, Ludwigslust; **dr Martine Letterie**, Stichting Vriendenkring Neuengamme; Moderaturacja: **dr Susann Lewerenz**, KZ-Gedenkätte)

13:45-14:45 Obiad

14:45-15:30 Projekt dotyczący NS "Higiena wyścigów" i NS eutanazja.

15:30-15:45 Przerwa na kawę

15:45-17:15 Warsztat: Wpływ psychospołeczny na kolejne pokolenia: Rola własnej biografii w zaangażowaniu na rzecz zrównoważonej kultury pamięci (Faza 1) (**Joram Ronel**, Klinik Barmelweid; **Annelieke Drogendijk**, Arq Psychotrauma Expert Groep; **Karin Heddinga**, Miejsce Pamięci KL Neuengamme)

17:15-17:30 Zakonczenie

Czwartek, 2 maja 2019 r., 09:00-16:30 (Miejsce Pamięci KL Neuengamme, Centrum Badań, Jean-Dolidier-Weg 75, 21039 Hamburg)

- 09:00-09:15 Przegląd drugiego dnia
- 09:15-10:45 Dyskusja panelowa na temat form pracy w ramach dialogu (**Yvonne Cossu-Alba**, "Mémoire a 4 voix"; **Ulrich Gantz**, Dialog-Workshop Neuengamme; **Jordi Palou**, "Audiencias Memoriales"; **dr Ljubinka Petrovic-Ziemer**, ForumZFD - Akademia Transformacji Konfliktów w ramach Cywilnej Służby Pokojowej e. V.; Moderacja: **Swenja Granzow-Rauwald** i **dr Susann Lewerenz**, Miejsce Pamięci KL Neuengamme)
- 10:45-11:00 *Przerwa na kawę*
- 11:00-12:15 Warsztat: Wpływ psychospołeczny na kolejne pokolenia: Rola własnej biografii dla zaangażowania na rzecz zrównoważonej kultury pamięci (Faza 2) (**Joram Ronel**, Barmelweid Clinic; **Annelieke Drogendijk**, Arq Psychotrauma Expert Groep; **Karin Heddinga**, Miejsce Pamięci KL Neuengamme)
- 12:15-13:15 *Obiad*
- 13:15-14:00 Projekcja filmu i prezentacja projektu młodzieżowego o potomkach prześladowanych przez NS (**Ulrike Jensen**, Miejsce Pamięci KL Neuengamme i **uczniowie Ida-Ehre-Schule**, Hamburg)
- 14:00-15:00 Potomkowie ofiar nazistowskich prześladowań w europejskiej kulturze pamięci: projekt multimedialny (**Swenja Granzow-Rauwald** i **Christine Eckel**, Miejsce Pamięci KL Neuengamme)
- 15:00-16:00 "Elevator Pitch" - Praca w sieci (w tym indywidualna przerwa na kawę)
- 19:00 Wieczorne spotkanie w Baseler Höfe: wielopokoleniowa dyskusja z osobami, które przeżyły obóz koncentracyjny Neuengamme i ich rodzinami (partner współpracy: Friedrich-Ebert-Stiftung. Spotkanie odbędzie się w języku angielskim)